

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

04 martie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Gordilă Nicolae,

Judecători –Diaconu Iurie, Catan Liliana,

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul, Antoci Maria, în numele inculpatei, Aykut Ludmila, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Orhei din 31 martie 2014 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2014, în cauza penală privind-o pe

Aykut Ludmila Ivan, născută la 27 mai 1981, originară și domiciliată or. Orhei str. Nistreană 16 ap. 9

Termenul de examinare a cauzei:

1. *prima instanță:* 26.12.2013-31.03.2014
2. *instanța de apel:* 02.06.2014-24.11.2014
3. *instanța de recurs:* 05.02.2015 - 04.03.2015

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei din 31 martie 2014, în procedura judecării pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, Aykut Ludmila Ivan, a fost condamnată în baza art. 201¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, la 5 ani închisoare cu executare în penitenciar pentru femeii.

A fost admisă parțial acțiunea civilă înaintată de către succesorul părții vătămate și s-a încasat de la Aykut Ludmila în beneficiul lui Rotari Nina, prejudiciul material cauzat în mărime de 17 262,11 lei, pentru acordarea asistenței juridice – 2 500 lei și pentru prejudiciul moral – 10 000 lei. În rest cerințele succesului părții vătămate au fost respinse ca neîntemeiate.

2. Potrivit sentinței, instanța de fond a constatat că, Aykut L., la 17 octombrie 2013, în jurul orei 15.30, fiind în relații de concubinaj cu Rotaru Semion, au fost în vizită la Tricolici Diana, domiciliată în or. Orhei str. Eliberării 116, unde concubinii au inițiat un conflict între ei, ulterior deplasându-se pe str. Eliberării or. Orhei, Aykut L., intenționat cu un cuțit i-a aplicat lui Rotaru S., multiple lovituri peste diferite părți ale corpului, cauzîndu-i leziuni corporale, în urma căreia victima a decedat.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța de fond a calificat *de drept* fapta inculpatului în baza art. 201¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, *violență în familie, adică acțiunea intenționată, manifestată fizic, comisă de un membru al familiei asupra unui alt membru al familiei, care a provocat decesul victimei.*

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

3.1 Avocatul, Dariiev Boris, în numele succesorului părții vătămate, care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatei să-i fie stabilită o pedeapsă mai aspră și admiterea integrală a acțiunii civile, în ce privește încasarea despăgubirilor morale în mărime de 100 000 lei.

În motivarea apelului său a invocat că, instanța de fond la stabilirea pedepsei nu a luat în considerație gravitatea infracțiunii comise și refuzul acesteia de a achita paguba materială și morală cauzată. La fel, instanța de judecată nu a luat în considerație că, în acea zi victima nu numai că nu a agresat-o, dar pentru a evita scandaluri cu inculpata, a ieșit din casă, însă aceasta l-a ajuns din urmă și l-a înjunghiat. Succesorul părții vătămate, odată cu pierderea fiului și-a pierdut interesul și speranța de viață, iar inculpata nici nu și-a cerut iertare și nu a încercat în vreun mod să se justifice, ci din contra, a brutalizat-o.

3.2 Inculpata, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărâri prin care să-i fie stabilită pedeapsă minimă de 3 ani 4 luni, conform art. 201¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, ținând cont și de prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, cu încasarea din contul ei doar a prejudiciului material, nu și a prejudiciului moral.

În motivarea apelului inculpata a invocat că, instanța de judecată nu a dat o apreciere corectă tuturor circumstanțelor atenuante, împrejurărilor cauzei, acțiunilor ilegale și agresive ale părții vătămate, care au provocat-o la comiterea infracțiunii. Inculpata și-a recunoscut vina integral, căindu-se sincer de cele comise, anterior nu a săvârșit infracțiuni, are loc permanent de trai, se caracterizează pozitiv, nu se află la evidența medicului narcolog sau psihiatru. Instanța de judecată, la fel, nu a dat o apreciere corectă acțiunilor agresive ale victimei, care pe parcursul a ultimilor 2 ani de trai în comun, a aplicat față de inculpată violența fizică, soldată cu aplicarea de lovituri și cauzarea de leziuni corporale. În vara anului 2012 victima, Rotaru S., din interes material a traficat-o în Dubai, lezându-i astfel onoarea și demnitatea sa de femeie.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2014, au fost respinse apelurile declarate, fiind menținută sentința.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, prima instanță corect a stabilit circumstanțele atenuante - recunoașterea vinei și căința sinceră, precum și circumstanța agravantă – săvârșirea infracțiunii de către inculpată fiind în stare de ebrietate.

Ținând cont de gravitatea infracțiunii săvârșite și consecințele survenite, instanța de apel a considerat justă concluzia primei instanțe despre corectarea inculpatei ca fiind posibilă doar prin executare în penitenciar pentru femei.

La fel, în opinia instanței de apel, prima instanță just a decis în privința acțiunii civile înaintate, deoarece din materialele cauzei rezultă că inculpata de mai multe ori a fost agresată de victimă. Însăși inculpata este în situație vulnerabilă, fără loc de

muncă, fără venituri stabile, astfel posibilitățile ei financiare fiind limitate, iar suma de 100 000 lei este una neechitabilă și imposibilă de executat.

Totodată, instanța de apel a considerat inadmisibil apelul avocatului, Dariev Boris, în partea ce ține de casarea sentinței pe motiv de sancționare prea blîndă a inculpatei, deoarece prima instanță a judecat cauza în conformitate cu art. 364¹ Cod de procedură penală și potrivit alin. (5) al acestei norme, în caz de admitere a cererii privind judecarea în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, partea vătămată devine parte civilă și parte civilmente responsabilă, iar în conformitate cu art. 401 alin. (1) pct. 4) Cod de procedură penală - partea civilă și civilmente responsabilă are dreptul să atace sentința doar în ce privește latura civilă.

6. Hotărârile judecătorești, adoptate în prezenta cauză sînt atacate cu recurs ordinar de către avocatul, Antoci Maria, în numele inculpatei, prin care solicită casarea acestora, în partea ce ține de aplicarea pedepsei, ținînd cont de prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, cu stabilirea inculpatei a pedepsei minime prevăzută de art. 201¹ alin. (3) lit. c) Cod penal.

În susținerea poziției sale, recurentul a invocat că:

- inculpatei urmează a-i stabili o pedeapsă minimă prevăzută de norma infracțiunii imputate, ținîndu-se cont de prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, deoarece aceasta nu are antecedente penale, nu este o persoană agresivă, iar la baza săvîrșirii infracțiunii a fost comportamentul victimei față de inculpată, care nu odată a fost internată în spital, în urma violenței fizice aplicate de partea vătămată;

- anterior inculpata a înaintat sesizare la IP Orhei, pentru atragerea părții vătămate, Rotaru S., la răspundere penală pentru faptul că a îndemnat-o să plece în Dubai pentru a practica prostituția, fapt confirmat prin ordonanța emisă de Procuratura Orhei din 30 octombrie 2013, de refuz în pornirea urmăririi penale, deoarece a intervenit decesul făptuitorului;

- inculpata nu a săvîrșit infracțiunea după un plan bine determinat, totul s-a întîmplat spontan în urma unui conflict și ea nu a dorit decesul victimei.

În drept, recurentul își întemeiază recursul declarat în baza art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat, considerînd că urmează a fi respins ca inadmisibil, deoarece este vădit neîntemeiat, iar criticile formulate de recurent nu conțin indicii a careva erori de drept. La stabilirea pedepsei, instanțele de judecată au ținut cont de prevederile art. 61, 75, 76 Cod penal, precum și de prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală.

8. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva

hotărîrii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Recurentul își întemeiază recursul în baza pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, ce prevede că, *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Totodată, instanța de recurs atestă că apărătorul inculpatei nu contestă starea de fapt stabilită de către instanțele de judecată și nici încadrarea juridică a acțiunilor acesteia, din care considerente Colegiul nu se va expune referitor la aceste aspecte.

Din conținutul recursului, Colegiul penal reține că, recurentul critică hotărârile judecătorești, deoarece nu au aplicat pedeapsa minimă prevăzută de sancțiunea art. 201¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, ținând cont și de prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, astfel în opinia recurentului, inculpatei urma a-i fi stabilită pedeapsa minimă de 3 ani 4 luni închisoare.

Analizînd temeiul invocat pentru recurs, în raport cu circumstanțele și lucrările dosarului, Colegiului penal consideră, că în prezenta speța acesta nu și-a găsit confirmarea la examinarea recursului declarat, iar instanțele de judecată au adoptat hotărîri, acordînd deplină eficiență prevederilor art. 61 și 75 Cod penal, la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei în privința inculpatei, stabilită conform sancțiunii articolului 201¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, ținînd cont și de prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

Prin urmare, Colegiul penal statuează că în cazul săvîrșirii unei infracțiuni instanța de judecată este singură în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis această infracțiune, avînd deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținînd seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, potrivit art. 61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

De asemenea, Colegiul evidențiază că, inculpata a recunoscut săvîrșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat judecarea cauzei în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, prin urmare prima instanță a admis această solicitare și a examinat cauza în procedura simplificată în corespundere cu prevederile legale.

În continuare, la aplicarea pedepsei inculpatului în privința căruia a fost admisă procedura simplificată de judecare pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, instanța urmează să ia în considerare atît prevederile din alin. (8)

art. 364¹ Cod de procedură penală, cât și prevederile art. 75-88 din Cod penal care reglementează modalitatea individualizării pedepselor persoanelor condamnate.

În acest context, conform alin. (1) art. 75 Cod penal, persoanei recunoscută vinovată de săvârșirea unei infracțiuni, inclusiv prin procedura de judecare în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea Specială a prezentului Cod și în conformitate cu dispozițiile Părții Generale a Codului penal, aplicate prin prisma prevederilor alin. (8) art. 364¹ Cod de procedură penală. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată va ține cont de gravitate infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează sau agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale acestuia.

Potrivit alin. (8) art. 364¹ Cod de procedură penală, inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor imputate în rechizitoriu și a solicitat judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza urmăririi penale, solicitare care a fost admisă de către instanță prin încheiere, beneficiază de reducere cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare.

Din motiv că, legiuitorul nu a concretizat din care limite urmează a fi redusă pedeapsa – din limita maximă sau minimă, prevăzută în sancțiune, prin Hotărârea Plenului CSJ nr. 13 cu privire la aplicarea prevederilor art. 364¹ CPP de către instanțele judecătorești din 16.12.2013, analizând sintagma „*limitelor de pedeapsă prevăzută de lege*”, a fost dedus că legiuitorul a avut în vedere că pedeapsa, în cazul în care este închisoarea, se reduce cu o treime din maximul și din minimul prevăzut de sancțiune, stabilindu-se noi limite cu care trebuie să opereze instanța de judecată la stabilirea pedepsei inculpatului.

În prezenta cauză supusă judecării, instanța de recurs reține că, sancțiunea art. 201¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, în baza căruia a fost condamnată inculpata, prevede pedeapsa cu închisoare de la 5 la 15 ani.

Prin urmare, în speța dată, în conformitate cu alin. (8) art. 364¹ Cod de procedură penală, prin reducerea limitelor minime și maxime de pedeapsă cu o treime, se stabilește noua limită minimă și maximă de pedeapsă sub formă de închisoare, care este de la 3 ani 4 luni la 10 ani. Totodată, dacă în cauză sînt prezente circumstanțe atenuante, prevăzute de art. 76 Cod penal și circumstanțe agravante, stipulate la art. 77 Cod penal, se va stabili pedeapsa în coroborare cu prevederea art. 78 alin. (4) Cod penal.

În prezenta cauză penală, prima instanță a reținut ca circumstanțe atenuante, conform art. 76 Cod penal – căința sinceră și recunoașterea vinei, iar ca circumstanțe agravante, conform art. 77 Cod penal, au fost stabilite – săvârșirea infracțiunii de către o persoană care se afla în stare de ebrietate. În același timp, Colegiul penal relevă că, recunoașterea vinovăției care atrage incidența procedurii simplificate, nu poate valorifica ca o circumstanță atenuantă judiciară prevăzută de art. 76 alin. (1) lit. f) Cod penal, deoarece ar însemna că aceleiași situații de drept să i se acorde o dublă

valență juridică (pct. 35 Hotărîrea Plenului CSJ nr. 13 cu privire la aplicarea prevederilor art. 364¹ CPP de către instanțele judecătorești din 16.12.2013). Deci în speța dată, urmează a fi reținute ca circumstanță atenuantă –căința sinceră și ca circumstanță agravantă - săvîrșirea infracțiunii de către o persoană care se afla în stare de ebrietate.

Conform alin. (4) al art. 78 Cod penal, în caz de concurs al circumstanțelor agravante și al celor atenuante, coborârea pedepsei până la minimul sau ridicarea ei pînă la maximul prevăzut la articolul corespunzător din Partea Specială a prezentului cod nu este obligatorie.

Instanța de recurs menționează că, mecanismul influenței circumstanțelor atenuante și agravante a pedepsei penale se exprimă prin influența lor asupra gradului prejudiciabil al infracțiunii și asupra pericolului social al persoanei vinovatului, precum și prin efectele pe care aceste circumstanțe le au la stabilirea pedepsei. Astfel, dacă într-o cauză penală sînt prezente exclusiv *circumstanțe agravante* sau acestea prevalează din punct de vedere calitativ față de circumstanțele atenuante atunci mărimea pedepsei stabilite trebuie să fie *mai aproape de limita maximă* a pedepsei prevăzute de sancțiunea normei Părții Speciale a Codului penal. La fel, dacă într-o cauză penală sînt prezente exclusiv doar *circumstanțe atenuante* sau acestea prevalează din punct de vedere calitativ față de circumstanțele agravante, acest fapt va avea efect la mărimea pedepsei stabilite și trebuie să fie *mai aproape de limita minimă* prevăzută pentru pedeapsa respectivă de sancțiunea normei Părții Speciale a Codului penal.

Subsidiar, în speța dată urmează să se țină cont și de alte împrejurări constatate din materialele cauzei și anume: săvîrșirea de către inculpată a unei infracțiuni deosebit de gravă și a consecințelor survenite - decesul unei persoane, deci respectiv au fost suportate de către rudele victimei cheltuieli pentru înmormântarea ei, totodată fiind cauzat și o daună materială succesorului legal al victimei, însă inculpata nu a întreprins careva acțiuni de recuperare a daunelor cauzate. De asemenea, instanțele de judecată corect au reținut și acel fapt că inculpata era agresată de către partea vătămată, diminuînd astfel din quantumul prejudiciului moral solicitat de succesorul părții vătămate. Din care motive, Colegiul penal, consideră nefondate alegațiile părții apărării, precum că instanțele de judecată nu au ținut cont de comportamentul victimei față de inculpată.

Avînd în vedere toate aceste împrejurări, precum și circumstanța atenuantă – căința sinceră și cea agravantă - săvîrșirea infracțiunii de către o persoană care se afla în stare de ebrietate, în opinia Colegiului, prima instanță, precum și cea de apel nu erau obligate să-i aplice inculpatei limita minimă a pedepsei prevăzute cu închisoare. Instanța de recurs consideră că, pentru săvîrșirea infracțiunii imputate prin rechizitoriu inculpatei, pedeapsa stabilită acesteia, mai aproape de limita minimă prevăzută de pedeapsa respectivă a infracțiunii imputate - 5 ani închisoare cu executare în penitenciar pentru femei, este echitabilă și se încadrează în limitele prevăzute de lege și rigorile stipulate de alin. (8) art. 364¹ Cod de procedură penală.

Așadar, Colegiul statuează că, termenul pedepsei stabilit inculpatei de către instanțele de judecată și modalitatea de executare a acesteia stabilită în sarcina ultimei, a fost individualizată corect și în așa fel încât persoana vinovată să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare, iar aplicarea unei pedepse mai blânde, poate încuraja pe viitor săvârșirea altor infracțiuni.

În aceste condiții, Colegiul penal, consideră că n-a fost constatată prezența în speța examinată a careva erori de drept, ce ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei contestate.

Având ca reper cele menționate, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul, Antoci Maria, în numele inculpatei, ca fiind vădit neîntemeiat.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (1)-(2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul, Antoci Maria, în numele inculpatei, Aykut Ludmila, împotriva sentinței Judecătoriei Orhei din 31 martie 2014 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2014, în cauza penală privind-o pe **Aykut Ludmila Ivan**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la data de 18 martie 2015.

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecători

Diaconu Iurie

Catan Liliana